

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

M 1 5 2 1 0 3 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 1 ====

Šolski esej (najmanj 700 besed)

Ponedeljek, 24. avgust 2015 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z izhodiščnim besedilom za razlagalni/interpretativni esej je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje navodila za razpravljalni in razlagalni/interpretativni esej. Eseg naj obsega najmanj 700 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

1.	2.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiv esej bo ocenjen z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 2 prazni.

Priloga k izpitni poli 1 (M152-103-1-1)**Lojze Kovačič: Otroške stvari** (odlomek)Lojze Kovačič: *Otroške stvari*. Ljubljana: Beletrina, Mladinska knjiga, 2014. 145–147.

Drugo jutro sem šel v šolo z nekdanjo Margritino torbo na hrbtu – živordečo, lakirano, zguljeno, na katero je oče prišil rumena jermena. »Vidiš, koliko dela in stroškov si nam nakopal,« je rekla mama. Ampak jaz, ki sem gledal očeta, kako veselo reže jermene, jih pomerja, sem videl, kako ga je to delo razveselilo kot kakšno koristno naročilo. V torbi sem imel novo tablico, krede, zvezek, gobo, puščico. Sestra, mama ali kdaj tudi oče so me zjutraj pospremili v šolo in me počakali po pouku pred njo. Popoldne se nisem smel ganiti zdoma. Rdeča torba je kot velika našminkana usta pošiljala svoje kabaretne poljube po vsej ulici in živorumena jermena, ki sta se svetila, sta me s silo oklepala in me spremenila v osla, ki ni bil ne samec ne samica. Šel sem mimo kostanja v zeleni ograjici, ki je bil temen, kot da bi ga čez noč črno polakirali, da nisem več spoznal okvirov na rešetki. Hiša na vogalu, ki je molela s trgovskimi vitrinami na cesto, me je spustila iz svoje sence na svetlobo, ki je bila kdaj siva ali sončna. In tam na koncu je zgoraj še stala šola s streho, po kateri so po vseh konicah šle črne krogle, pomešane z golobi, prav do vrha zvonika, kjer je bila pritrjena bunka s križem. To prekleto življenje! Ta preklet svet! Ko so se zaprla vrata razreda za mano, sta se mama ali sestra obrnili in odšli domov. Med učenjem se seveda nisem ničesar naučil, ne zapomnil. Na tabli so bile vedno težje črte, zapletenejši računi, besede, ki jih nisem znal razbrati, ne napisati. Risal in pisal jih je učitelj, stegujoč roke gor do vrha table in sklanjajoč se do njenega dna. Tabla je izgubila svojo črno nedolžnost in izginila s svojo praznino pod kredo. Vsi drugi so pisali v zvezke, včasih na tablico. Imeli so resne, starejše obraze. Zavidal sem jim zaposlenost, ker so lahko pozabili nase. Posnemal sem črte različnih besed in števil in jih poskušal naslikati na papir v svoji klopi. Če me je učitelj kaj vprašal, sem moral vstati, in nisem vedel, kaj odgovoriti, ker sem bolj kot vprašanje poslušal njegov glas, nekako tako kot muziko, če je v njej kakšna prijazna nota, poudarek ali prijeten ton, na nič drugega nisem mogel misliti niti sekundo, razen na to in na telesnost svoje navzočnosti. Če sem se šemil, sem lahko pozabil nase, če sem si izmišljeval svoje izmišljije ali se zabaval, če me je pritegnila kakšna podrobnost s svojo naključnostjo ali v obrisih kakšna senca v zraku, ki se je iz hiše spremenila v oblak in spet nazaj, tako da nisem bil nikoli čisto gotov, kaj je, in sem to pustil pri miru kot milost, kot jaso, na kateri se lahko pasem, sem bil zaposlen ne samo s sabo in okolico, ampak z nečim tretjim, kar me je izražalo s svojo obliko. Danes, ta hip, ko tole pišem, si mislim, da sem bil in ostal primat, čustveno in socialno sicer omikan, samo brez naporene kulture, in kar je najhuje, brez ponosa, da sem, kakor denimo znanstveniki ali filozofi, nekaj posebnega. Pri tabli sem napisal napačno črto ali številko. Komaj sem stopil iz klopi, je to povzročilo mnogoglasno napetost v razredu in v meni. Kreda mi je padala iz rok, papir, ovit okoli nje, mi ni bil všeč, ker je bil mrzel od hladu učiteljevih prstov, narisal sem pretanko ali predebelo črto. Kdaj se je kreda zlomila. Učitelj je senčil tablo in prostor, kjer bi moral pisati. Bilo je isto kakor v apoteki, vendar so bile stene pretesne in klopi prenatlačene z ogleduško otročadjo. Med ukazom in zbadljivkami, ki so me prizadevale manj od nevihte v gorah, sem moral nazaj na svoj prostor. Med glavno pavzo sem moral ostati v razredu, namesto da bi šel z razredom na dvorišče, od koder bi zanesljivo pobegnul. Stal sem v kotu pri oknu, gledal na trg in ljudi, da sem imel vsaj nekaj od dneva. Po pouku so me čakali pod stopnicami mama, oče ali sestra, da bi me odpeljali domov in na poti ne bi zbežal.

Prazna stran

1. RAZPRAVLJALNI ESEJ

OTROKA V SVETU ODRASLIH

Bubi in Nataša iščeta svojo podobo predvsem v svetu odraslih. Zakaj oba najzgodnejše otroštvo preživljata zlasti med odraslimi in kako to vpliva nanju? Primerjajte njuno doživljanje odnosa med starši. Ali bi znali s po enim pripetljajem oziroma dogodkom iz vsakega romana ponazoriti trenutek Bubijeve in Natašine resnične bližine z enim od staršev? Komentirajte, ali je vloga staršev pri odraščanju otrok v današnjem času drugačna kot v času Bubijevega in Natašinega otroštva.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

2. RAZLAGALNI/INTERPRETATIVNI ESEJ

Lojze Kovačič: Otroške stvari (odlomek)

Lojze Kovačič: *Otroške stvari*. Ljubljana: Beletrina, Mladinska knjiga, 2014. 145–147.

Bubi je čutil, da ima do šole drugačen odnos kot njegovi vrstniki, zato se v odlomku znajde v neprijetnem položaju. Bi znali predstaviti dogajanje, ki ga je pripeljalo v ta položaj? Kako Bubi doživlja v tem položaju sebe na poti v šolo in kako svojo drugačnost v razredu? S katerimi jezikovnimi in slogovnimi sredstvi je v odlomku ponazorjeno to dečkovo doživljanje? Primerjajte svoje doživljanje Bubijeve osebnosti v odlomku z doživljanjem njegove osebnosti v celotnem romanu.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

Prazna stran

M 1 5 2 1 0 3 1 1 0 7

V sivo polje ne pišite.

NASLOV IZBRANEGA ESEJA

Lined writing area consisting of 24 horizontal lines.

Lined writing area consisting of 21 horizontal lines.

V sivo polje ne pišite.

M 1 5 2 1 0 3 1 1 0 9

Lined writing area consisting of 25 horizontal lines.

M 1 5 2 1 0 3 1 1 1 0

A series of 24 horizontal lines are spaced evenly down the page, providing a template for handwriting practice.

M 1 5 2 1 0 3 1 1 1 3

A series of horizontal lines for writing, spanning the width of the page below the header.

M 1 5 2 1 0 3 1 1 1 6

A series of 25 horizontal lines for writing, spaced evenly down the page.